

หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศไทย
<http://www.matichon.co.th>

มติชน

วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2543 ปีที่ 23 ฉบับที่ 8280 ราคา 8 บาท

ตามไปดู 'โคมลอยยักษ์' ทำลายยี่เป็งเชียงใหม่จริงหรือ!

กิ ระทงสายใบน้อยๆ นับหมื่นกระทง กลางลำน้ำแม่ปิง ภายในบรรจด้วยดอกไม้ ธูป เทียน ที่สื่อระยิบ ระยับ เปล่งประกายแข่งกับแสงดาวบนท้องฟ้า ในคืนที่พระจันทร์เต็มดวง ทอรัศมีเรืองรองทั่วท้องน้ำ ยังเป็นภาพที่จำหลักอยู่ในใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเสมอ

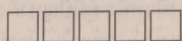
ชาวพื้นเมืองเหนือ เรียกวันสำคัญวันนี้ว่า "วันเพ็ญเดือนยี่" หรือ "ประเพณีเดือนยี่เป็ง" ซึ่งที่เชียงใหม่เริ่มฉลองตั้งแต่วันที่ 14 ค่ำ ขึ้น 15 ค่ำ และแรม 1 ค่ำ รวม 3 วัน 3 คืน และในปีตรงกับวันที่ 10-11-12 พฤศจิกายน 2543 เทศบาลนครเชียงใหม่โดยเป็นแม่ข่ายในการจัดกิจกรรม เพื่อสืบทอดประเพณีอันดีงามของภาคเหนือให้คงอยู่คู่เชียงใหม่

กิจกรรมหลักๆ ของงานประกอบด้วย การแข่งขันเรือพาย ถ่อแพ เพื่อสร้างความสนุกสนาน และรำลึกถึงการใช้น้ำปิง แม่น้ำสายหลักในการสัญจรของเชียงใหม่ในอดีต การประกวดกระทงฝีมือของวัด และชุมชนต่างๆ การประกวดโคมลอย และปล่อยโคมลอยเพื่อบูชา "พระจุลจอมเกล้า" บนสรวงสวรรค์ อันเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ

โดยปีนี้เทศบาลนครเชียงใหม่ เตรียมปล่อย "โคมลอยยักษ์ขนาดใหญ่ที่สุดในโลก" ซึ่งทำด้วยกระดาษว่าว จำนวน 3,000 ชิ้น ขึ้นสู่ท้องฟ้า เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว..!

ขบวนแห่กระทงเล็ก และกระทงใหญ่ การประกวดหุ่นน้อยนพมาศ นางงามนพมาศ การจัดขบวนประติมากรรม การจุดพลุ แสงสี การลอยกระทงสาย จำนวน

20,000 กระทง ตลอดสามค่ำคืน นับเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวทุกคนประทับใจ จนต้องเดินทางกลับมาร่วมรื่นเริงกับประเพณียี่เป็งหรือลอยกระทง ที่จังหวัดเชียงใหม่ทุกปี

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความสนุกสนานของเทศกาลดังกล่าว ประชาชนและนักท่องเที่ยวบางส่วน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ปกครอง ดับเพลิง และตำรวจ ต้องตกใจและปวดหัวกับเสียงอึกทึกของประทัดนาหวนชนิด และเพลิงไหม้จากโคมลอยทั้งเล็ก และใหญ่ ที่ตกใส่หลังคาบ้านเรือนราษฎร

ข่าวล่าสุดที่สร้างความวิตกกังวลให้กับฝ่ายจัดงานประชาชนและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก นั่นคือกระทรวงคมนาคม บริษัทการบินไทย จำกัด ออกมาระบุว่า "โคมลอย" สร้างปัญหาให้กับการควบคุมจราจรทางอากาศ..!

เพราะจากรายงานของกองบังคับการบินและนักบิน

พบว่าโคมลอยสามารถลอยสูงในระดับเดียวกับเครื่องบิน ที่ความสูง 15,000-30,000 ฟุต และพบได้มากบริเวณภาคเหนือ ในช่วงเทศกาลลอยกระทง

สำหรับพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จุดอันตรายที่สุดคือระยะ 20 กิโลเมตร เส้นทางหัวสนามบินด้านติดต่อ

10 อำเภอ คือแม่ทา เมือง บ้านธิ จังหวัดลำพูน สันป่าตอง ทางดง เมือง สันทราย ดอยสะเก็ด สันกำแพง และ สารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะมีเที่ยวบินขึ้นลง 70 เที่ยวบินต่อวัน

จนกระทั่งบริษัทการบินไทย ได้ออกบทความเรื่อง "โคมลอยกับการบิน" เนื้อหาระบุว่าโคมลอยเป็นประเพณีที่มีคุณค่าทางความเชื่อ แต่ก็มีผลร้ายต่อเครื่องบิน เพราะขนาดที่ใหญ่ขึ้นมาก การพัฒนาไปใช้เชื้อเพลิงที่เป็นแอลกอฮอล์หรือก๊าซ ทำให้ลอยได้สูงและอยู่ในเส้นทางขึ้นลงของเครื่องบิน และยังไม่สามารถควบคุมทิศทางได้ หากชนหรือหลุดเข้าไปในเครื่องยนต์ อาจเกิดโศกนาฏกรรมร้ายแรงต่อชีวิตและทรัพย์สิน

กระทบต่อภาพรวมและรายได้ทางการท่องเที่ยวได้ในอนาคต จึงขอความกรุณาให้ใช้โคมเล็กๆ ลงหน่อย

หลังจากทราบเรื่อง นายเรืองวิทย์ จารูจาริต รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งด่วนถึงอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือ โดยแนบเอกสารสำคัญต่อผลกระทบไปด้วย เพื่อชี้แจงกับราษฎรในพื้นที่ในการสร้างความเข้าใจ เพราะปัญหาที่จะตามมาจากการปล่อยโคมลอยไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย

ทางด้านเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้น ครั้งแรกยืนยันเป็นเสียงเดียวว่า เป็นไปไม่ได้ที่โคมลอยจะสร้างปัญหาต่อการเดินทางของเครื่องบินโดยสาร เพราะจุดที่จัดประกวดและปล่อยโคมลอยยังก้ำกึ่งอยู่บริเวณด้านหน้า

เทศบาลนครเชียงใหม่ ห่างจากเส้นทางการบินมากกว่า 7 กิโลเมตร แต่ในที่สุดก็ทนกระแสสังคมไม่ไหว นายปกรณ์ บุรณุปกรณ์ นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ออกประกาศยกเลิกการประกวดโคมลอยและปล่อยโคมลอยยักษ์ในเช้าวันที่ 11 พฤศจิกายนทันที โดยให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการตัดไฟแต่ต้นลม และประเพณีสามารถปรับเปลี่ยนได้ เมื่อวันเวลาเปลี่ยนแปลงไป พร้อมทั้งเชื่อว่าไม่กระทบต่อวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของล้านนา เพราะมั่นใจในกิจกรรมประเพณีที่นำเสนอนี้ว่า ที่ยังคงอยู่ และสวยงามไม่แพ้กัน

เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ให้ความเห็นว่าตนในฐานะคน

รุ่นเก่าของล้านนา ตั้งแต่ลืมนาดูโลกก็เห็นการปล่อยโคมลอย จำได้ไม่ลืมว่าสวยงามเวลาที่โคมลอยส่องแสงเป็นประกายพุ่งขึ้นสู่ท้อง แต่ก่อนวัดทุกวัดจะปล่อยโคมลอยวัดละ 1 โคม ในเวลาเช้าเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาพระแก้วจุฬามณี เป็นประเพณีที่ดีงาม

แต่ 70 ปีให้หลังทุกอย่างกลายเป็นการค้า มีความพยายามเพิ่มปริมาณโคมลอยให้มากขึ้นเพื่อแข่งขันกัน และปล่อยโคมในยามค่ำคืน จนลืมนึกถึงประเพณีเก่าแก่ ประกอบกับชุมชนแออัดมากขึ้น

กระถางยักษ์ใหญ่ที่สุดในโลกขนาด 7 ชั้น

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ชื่นชมประเพณี

มติชน

สุขสรรค์

suksan@matichon.co.th

--- ขวาล่าสุดที่สร้าง
ความวิตกกังวลให้กับ
ฝ่ายจัดงาน ประชาชน
และนักท่องเที่ยวเป็น
อย่างมาก นั่นคือกระ
ทรวงคมนาคม บริษัท
การบินไทย จำกัด ออก
มาระบุว่า “โคมลอย”
สร้างปัญหาให้การ
ควบคุมการจราจรทาง
อากาศ..! ---

หากเราไม่ปรับเปลี่ยนรูปแบบ ปัญหาที่ตามมาจะ
ไม่รู้จบ ไม่เฉพาะกีดขวางทางบินเท่านั้น เมื่อถึงเวลา
ก็ควรจะต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์
โดยรวม อย่าไปมองว่าเครื่องบินมาทีหลัง จะ
เป็นการทำลายวัฒนธรรมประเพณีเก่าแก่

□□□□□

หลายคนอาจจะยังวิตกว่า การงดเว้น ยกเลิก
การประกวดและการปล่อยโคมลอยขึ้นสู่ท้อง
ฟ้า เป็นการทำลายประเพณีที่เก่าแก่ของชาวเหนือให้
สูญสิ้นลง แต่หากเราหันมาใช้วิธีที่เหมาะสม ไม่ว่าจะ
เป็นการลดขนาด ใช้ขี้ผึ้งเป็นเชื้อเพลิง ปล่อยโคมลอย
ในยามเช้า ไม่คึกคะนอง ใช้ความพอดีของการละเล่น
เป็นที่ตั้ง

การสืบสานตำนานแต่ครั้งโบราณกาลก็จะ
ยังคงอยู่ ท่ามกลางความสุกกาย สุขใจของทุก
ฝ่ายมิใช่หรือ..!

จินตนา กิจมี

คอมมูนิตี้มอลล์ใหญ่ที่สุดในโลก ปี 2542 ใช้กระดาษว่าจำนวน 2,400 ชิ้น สูงขนาดตึก 3 ชั้น หนักไม่ต่ำกว่า 40 กิโลกรัม